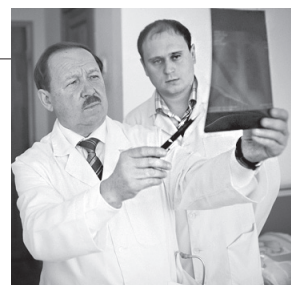

3 Відтепер процес отримання державних послуг у галузі будівництва буде прозорим, зручним і з мінімальним впливом чиновників на ухвалення таких рішень

6 Про деякі підсумки пілотного проєкту щодо зміни механізму фінансування спеціалізованої медичної допомоги «Урядовому кур'єру» розповідає директор Інституту кардіології імені академіка М.Д. Стражеска, академік Володимир Коваленко

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СУБОТА, 14 БЕРЕЗНЯ 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№49 (6663)

ЦИТАТА ДНЯ

АРСЕН АВАКОВ:

«Розроблено розпорядження щодо обмеження кількості пунктів пропуску через державний кордон і пунктів контролю для запобігання загрозам занесення та поширення в Україні коронавірусної інфекції».

Міністр внутрішніх справ про рішення уряду, покликане забезпечити співгромадян від COVID-19

Верховна Рада обмежує доступ

ДИСТАНЦІЯ. Пропозицію повністю обмежити доступ журналістам до парламенту не було підтримано. «Ми розуміли, що ви все одно працюватимете», — повідомив на брифінгу Голова Верховної Ради Дмитро Разумков, пояснюючи принципи роботи в період обмежувальних заходів із протидії коронавірусу. Ухвалено рішення обмежити доступ усім, крім журналістів, аби вони могли працювати в кулуарах третього поверху Верховної Ради. У пресцентрі в кулуарах має відбуватися спілкування народних депутатів з медійниками, повідомляє УНІАН.

«Ми запроваджуємо систему: від одного каналу — одна знімальна група. Щодо інших ЗМІ буде один представник від одного засобу масової інформації, — пояснив Дмитро Разумков. — Ми запропонували компромісний варіант: це пресцентр, де і повинна працювати преса. Ці обмеження тимчасові. Коли негативні наслідки коронавірусу спадуть і ризики зменшаться, повернемося до штатної роботи Верховної Ради». Він запевнив, що парламент не закривається для журналістів: «Сприйміть це розпорядження як бажання уберегти і вас, і тих, хто поруч з вами».

ЦИФРА ДНЯ

374 млрд грн

становив у лютому обсяг готівки в обігу поза банківською системою. За місяць він зріс на 1,1%

На два тижні кордон для іноземців буде закрито

Українців закликають за змогою обмежити подорожі за кордон

ПРЕВЕНЦІЯ. Українці, які повертатимуться звідти, де вирує коронавірусна інфекція, проходитимуть обсервацію

Газета для тих, хто приймає рішення

Тривас передплата на 2020 рік. Передплату приймають усі відділення поштового зв'язку. Також її можна оформити на сайті: [ДП «Преса» www.presa.ua](http://www.presa.ua) ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua

ОПЕРАТИВНО

друкуємо закони України, укази і розпорядження Президента, урядові рішення, адже більшість із цих документів набирають чинності саме з дня опублікування в «Урядовому кур'єрі»

ОБ'ЄКТИВНО

висвітлюємо діяльність глави держави, роботу Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади в центрі та на місцях

КОМПЕТЕНТНО

на запитання читачів відповідають авторитетні спеціалісти: урядовці, юристи, учені, лікарі

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

	для ветеранів війни, пенсіонерів, чорнобильців, студентів	для інших передплатників та підприємств і організацій
на 1 місяць	30 грн	52 грн
на 3 місяці	90 грн	156 грн
на 6 місяці	180 грн	312 грн

Соціальний передплатний індекс 40227

УВАГА! Послуга за приймання передплати на 2020 рік — безкоштовна.

Передплатний індекс 61035

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ встановлені Національним банком України на 13 березня 2020 року

USD 25.858 за 1 долар США

EUR 29.054 за 1 євро

RUB 3.4545 за 10 рублів

AU 41626.47

AG 416.23 за 1 трійську унцію

PT 21010.66

PD 55002.55

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

На два тижні кордон для іноземців буде закрито

Оксана МАЛОЛЄТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

У зв'язку із ситуацією з коронавірусом у світі Україна закриває кордон для іноземних громадян на два тижні. Потім, залежно від того, в який спосіб розвиватиметься ситуація в Україні, Рада національної безпеки і оборони ухвалюватиме наступні рішення. Про це Секретар

РНБО Олексій Данилов повідомив на брифінгу в перерву засідання РНБО. Він попросив медіа не роздмухувати інформацію про коронавірус: «Паніка нам ні до чого. Ситуація доволі спокійна. Україна виконує всі рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я».

Щодо громадян України, які перебувають за кордоном, то, за словами Олексія Дани-

лова, всі вони матимуть змогу повернутися. Українці, які повертаються із країн, де вирує коронавірусна інфекція, проходять спостереження.

«Є велике прохання за змогою обмежити закордонні поїздки, туристські поїздки за кордон», — зазначив він. І додав, що поза увагою не залишаться й ті, хто перетинає пункти пропуску на межі із Кримом і так звані ОРДЛО.

На території окупованої Донецької та Луганської областей є зареєстровані випадки поширення коронавірусу. Це інформація служби зовнішньої розвідки та інших українських підрозділів. Поширилася інфекція на окупований Донбас жінка, яка повернулася через Москву з Китаю на не підконтрольну українській владі територію. Учора міністр внутрішніх справ Ар-

сен Аваков заявив, що в окупованій Горлівці зафіксовано 12 випадків нової коронавірусної інфекції.

За тиждень усі пункти пропуску, які буде відкрито, і обов'язково всі медичні установи слід забезпечити експрес-тестами. Як зазначив заступник міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар Віктор Ляшко, уряду дозволе-

но вжити термінових заходів, щоб усі медичні виробни, товари і послуги, які буде задіяно для протидії поширенню коронавірусної інфекції на території України, проходили поза межами закону про публічні закупівлі. Також ухвалено рішення про надання дозволу на використання 10 мільйонів хірургічних масок, які було розвезено на склади в кожную область.

П'ять речей про коронавірус, які потрібно знати батькам

«Уряд оголосив загальнонаціональний карантин до 3 квітня. Однак ми розуміємо, що просто не ходити до школи чи іншого закладу освіти недостатньо. Важливо, щоб батьки знали, як діяти в ситуації карантину й від чого берегти дітей. Тому така інформація зараз дуже потрібна», — вважає заступник міністра освіти і науки Любомира Мандзій.

ПЕРШЕ. Інфекція передається переважно повітряно-крапельним шляхом від зараженої людини або через дотик до забруднених поверхонь.

Що робити: попросити дітей не підходити ближче ніж на метр до людей, що кашляють, чхають або мають високу температуру; нагадувати дітям про обов'язкове миття рук перед вживанням їжі й після відвідування вбиральні (мити руки потрібно щонайменше 20 секунд або використовувати дезінфекційні засоби); попросити дітей утриматися від вживання їжі із загальних упаковок або посуду (горішки, чипси, печиво тощо), в які багато людей занурюють руки; уникати привітальних обіймів і рукоштовань, доки епідеміологічна ситуація не стабілізується; посилили вимоги до вологого прибирання приміщень, очищення та дезінфекції об'єктів, яких торкається велика кількість людей, провітрювати приміщення; важливо уникати місць масового скупчення людей.

ДРУГЕ. Симптоми інфекції: кашель, біль у горлі, риніт, лихоманка, ускладнене дихан-

ня, чхання, біль у груднині; іноді діарея або кон'юнктивіт. У складних випадках інфекція може викликати пневмонію. Хвороба може бути смертельною, однак переважно це відбувається з людьми середнього чи похилого віку, що мають супутні захворювання.

Що робити: в разі підвищеної температури дитина має залишитися вдома до повного одужання та одразу отримати консультацію сімейного лікаря.

ТРЕТЄ. Як правильно поводитися в умовах поширення вірусу: мити руки щонайменше 20 секунд або використовувати дезінфекційні засоби для рук; під час кашлю або чхання прикривати рот і ніс паперовою хустинкою, яку потім необхідно викинути; чхати правильно у згин ліктя; не підходити ближче ніж на метр до людей, що кашляють, чхають або мають високу температуру, уникати будь-якого тісного контакту з ними; не споживати сирих чи недостатньо термічно оброблених продуктів тваринного походження.

ЧЕТВЕРТЕ. Маски не допомагають убезпечити себе від вірусу, вони допомагають лише, якщо їх носять хворі.

П'ЯТЕ. Не існує жодних ліків для лікування чи запобігання коронавірусу. Будь-які пропозиції в інтернеті про вакцини чи ліки — неправда.

Міністерство охорони здоров'я системно працює над розробленням інформаційних ма-

теріалів для всіх верств населення щодо запобігання поширенню коронавірусної інфекції COVID-19 у країні. Уже готові матеріали для освітніх і медичних закладів, працівників закладів громадського харчування, перевізників і власників підприємств тощо. Усю офіційну інформацію публікують на офіційних каналах комунікації МОЗ України.

Китайські фахівці заявили, що глобальна пандемія коронавірусу може закінчитися до червня. Але це станеться, якщо країни зроблять необхідні кроки для боротьби з пандемією COVID-19, повідомляє УНІАН. За словами представників системи охорони здоров'я країни, пік захворюваності у провінції Хубей минає, адже кількість нових зареєстрованих випадків невинно скорочується. Захворюваність має істотно скоротитися з настанням теплих місяців.

Офіційний вебсайт МОЗ

<http://www.moz.gov.ua/>

Офіційна сторінка МОЗ у Facebook

<https://www.facebook.com/moz.ukr/>

Офіційний телеграм-канал міністерства

Коронавірус_інфо

(Скорочена назва @COVID19_Ukraine)

Telegram-бот МОЗ із відповідями на найпоширеніші запитання про коронавірус @COVID19_Ukraine_Bot

Біда сталася через власну безпечність

Віктор ШПАК,
«Урядовий кур'єр»

ТРАГЕДІЯ. Першою в області, в кого підтверджено діагноз небезпечної інфекційної хвороби, стала 71-річна жителька містечка Радомишль, яка 1 березня повернулася з Польщі. Вона безперешкодно перетнула кордон, адже в неї ще не було зовнішніх виявів недуги — ні високої температури, ні нездужання. Та вже 3 березня стало зле. Однак лише 12 числа її у стані середньої важкості госпіталізували з ознаками захворювання на недугу, спричинену коронавірусом, що підтвердили тести.

За 12 діб, упродовж яких жінка залишалася поза увагою медиків, вона контактувала щонайменше із 26 особами, яких уже поміщено на спостереження. На жаль, кількість тих, хто потенційно міг заразитися, у рази більша. Хвора не лише знехтувала вже всім відомими рекомендаціями медиків щодо добровільного обмеження у спілкуванні на 14 діб після повернення з потенційно небезпечних країн, а й 8 березня відвідала церковну службу.

За поки що неофіційною інформацією, жінка нібито навіть зверталася по медичну допомогу, пов'язуючи свою недугу з гіпертонічними виявами. Однак лікарі вчасно не забили на сполох, бо не додумалися запитати, чи не перебувала днями пацієнтка поважного віку за кордоном.

У Радомишлі оголошено надзвичайний стан природного характеру об'єктового рівня. До вже чинних в Україні карантинних заходів це додасть на території міста необхідні обмеження для якомога швидшого виявлення цілком вірогідних нових випадків захворювання та запобігання подальшому поширенню коронавірусу. Однак головний висновок з надзвичайної ситуації в Радомишлі, який має зробити вся Україна, полягає в тому, що кожен з нас відповідальний не лише за власне здоров'я.

PS «Героїню» цього матеріалу вчора підключили до апарата штучної вентиляції легень, бо її стан ускладнився. На жаль, по обіді жінка померла. Це стало першим в Україні трагічним випадком, пов'язаним із COVID-19. Під наглядом лікарів перебувають близькі родичі, з якими вона проживала, та особи, з якими контактувала.

Бельгія: макарони й борошно вже в дефіциті

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

КАРАНТИН. З понеділка, 16 березня, у Бельгії закривають школи, кафе й ресторани у зв'язку з поширенням коронавірусу. Про це у четвер вночі після засідання Ради національної безпеки оголосила прем'єр-міністр країни Софі Вільме. Карантин у школах триватиме до 3 квітня, після чого розпочинаються двотижневі великодні канікули. В уряді закликають батьків не віддавати на цей час дітей бабусям і дідусям, оскільки літні люди перебувають у найвищій зоні ризику в разі захворювання на коронавірус. Натомість школи організовуватимуть спеціальні групи для тих дітей, чий батьки не мають змоги сидіти вдома з ними або взяти із со-

бою на роботу. Ідеться зокрема про дітей медпрацівників.

До 3 квітня скасовують усі розважальні заходи й закривають бари та ресторани. Магазини працюватимуть протягом тижня, але на вихідні відкритими будуть лише аптеки й продуктові супермаркети. Влада рекомендує громадянам за змогою працювати дистанційно, а літнім — не залишати домівки. Громадський транспорт поки що функціонуватиме без обмежень.

Попри жорсткі карантинні заходи, Бельгія не закриватиме кордонів. У країні зафіксовано понад 400 випадків захворювання на недугу, спричинену коронавірусом. Шестеро людей померло.

Під час засідання Ради національної безпеки Софі Вільме наголосила, що уряд контролює всі процеси у країні. Проте заяви урядов-

ців, схоже, не надто заспокоюють простих людей. Як могла переконатися кореспондентка «УК», у п'ятницю вранці серед жителів Брюсселя почалася стримана паніка. У фешенебельному районі столиці, де живуть функціонери Єврокомісії та представники бельгійської еліти, вишикувалися черги до банкоматів. Уже в першій половині дня звичайні безлюдні супермаркети були вельлюдними. Хоча черги до кас були невеликі, люди поступово заповнювали торговельні зали. Майже порожніми були полиці з макаронними виробами й борошном.

«Це вже третій магазин, куди заходжу за ранок, і ніде немає борошна», — сказала молода жінка з хлопчиком років шість, який захоплено підкидав догори упаковку туалетного папе-

ру. Із цими словами вона поклала в кошик кілька пачок суміші для млинців. Люди активно скуповували томатні соуси, молоко тривалого зберігання. Загалом на вулицях Брюсселя помітно поменшало машин і людей.

Тим часом у Єврокомісії скасували всі візити, конференції та зустрічі. До речі, через поширення COVID-19 не відбудеться і візит в Україну глави європейської дипломатії Жозепа Борреля, який мав відвідати Донбас. Крім цього, в ЄК заявили, що всі співробітники, які не виконують надважливих функцій, працюватимуть удома. «Таке рішення було ухвалено, щоб захистити здоров'я наших працівників, водночас підтримувати спроможність ЄК діяти та гарантувати функціонування ЄС», — наголосили у пресслужбі Єврокомісії.

Черги до супермаркетів стають невід'ємною частиною європейського урбаністичного пейзажу

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Чесний будівельний бізнес дочекався: ДАБІ ліквідовано

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Відтепер процес отримання державних послуг буде прозорим, зручним і з мінімальним впливом чиновників на ухвалення таких рішень

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Зважаючи на події останнього часу щодо загрози поширення коронавірусу в Україні, Кабінет Міністрів схвалив рішення про можливість проведення засідань уряду в онлайн-режимі через обмеження, запроваджені в країні у зв'язку з карантинними заходами. Відповідну пропозицію перед початком виїзного засідання уряду, яке було відкритим для журналістів, вніс віцепрем'єр-міністр — міністр цифрової трансформації Михайло Федоров: «Враховуючи загрози, які нас чекають, для стабільної роботи Кабміну внести зміни до регламенту роботи КМУ й запровадити можливість проведення онлайн-засідань КМУ». Він додав, що Кабмін має дозволити членам уряду брати участь у засіданнях за допомогою онлайн-трансляції, якщо вони будуть відсутні з різних причин. Згодом представники уряду одностайно проголосували за цю пропозицію.

Шахраям — зась!

Перед початком засідання міністр внутрішніх справ Арсен Аваков повідомив, що в аеропорту «Бориспіль» заарештували вантаж медичних масок завважки 1,5 тонни, які хотіли вивезти в Об'єднані Арабські Емірати та Італію. «Це один вантаж, два випадки. Зараз маски конфісковано. Кримінальне провадження має місце, будуть відповідати. Я вважаю, що ці маски повинні працювати на українців», — сказав він.

У зв'язку з цим Президент Володимир Зеленський, який взяв участь у засіданні Кабміну, наголосив, що така спроба вивезти важливі для країни медичні матеріали неприпустима. «Я просто впевнений, що потрібно таким людям, які не розуміють, що таке закон, не розуміють, що таке здоров'я, не розуміють, як бути єдиною країною в такі складні часи. Незважаючи на те що в нас у питанні з коронавірусом статистика порівняно з іншими країнами одна з найкращих, ми маємо зробити так, щоб нічого не погіршилось. Якщо люди цього не розуміють, то мені здається, що вони очікували дуже ліберального Президента й ліберального уряду, й ми такими були. Та якщо люди не розуміють, то треба робити жорсткі, серйозні висновки на рівні всіх наших правоохоронних структур», — зазначив він.

Глава держави також сказав про неприпустимість заробляння на ситуації з коронавірусом і зави-

Уряд і надалі мінімізуватиме корупцію в галузі

щенні цін на експрес-тести: «С речі, на яких не можна заробляти. Це війна і здоров'я людей. Зараз в аптеках ціна деяких тестів перевищує, на жаль, 10 тисяч гривень. У нас буде окрема розмова і з виробниками».

Монополії у містобудуванні не буде

Далі Володимир Зеленський перейшов до головної теми порядку денного засідання уряду — реформування системи містобудування. «Найболючішим залишається зловживання у будівництві саме великих об'єктів. Тому ми ліквідуємо монополію в галузі містобудування. Скажу зараз три слова, на які чекав увесь чесний будівельний бізнес України: ми ліквідуємо ДАБІ», — виголосив Президент.

Він запевнив, що відтепер процес отримання державних послуг буде прозорим, зручним, із мінімальним впливом чиновників на ухвалення таких рішень. «За ці роки чиновники набудували в цій галузі хмарочос із різних схем і договорняків, найбільшим джекпотом була видача дозволів у галузі містобудування, навіть щодо малого будівництва», — нагадав Президент. Ще торік у грудні уряд почав руйнувати корупційні схеми у цій галузі, зокрема запровадив електронний кабінет забудовника, й відтоді автоматизовані послуги надають миттєво та без участі чиновників, повідомляє УНІАН.

За цей час електронним кабінетом українці скористалися вже понад дві тисячі разів. «В уряді можуть змінюватися обличчя, але курс держави має бути і залиша-

ється незмінним. Його важливим елементом є і буде подолання корупції», — наголосив глава держави.

Отже, одноставним голосуванням Кабінет Міністрів ухвалив рішення про ліквідацію архітектурно-будівельної інспекції та створив Державну інспекцію містобудування (ДІМ).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль оцінив обсяг корупції в будівельній галузі: «Корупційний ринок колосальний. Там цифри вражають, якщо множити метраж, який вводили в Україні, на кількість об'єктів. Це, напевно, бюджет одного з великих міст України, — сказав він і додав, що фактично ціну регулює ринок: — Там є певна рентабельність. Рівень корупції в ДАБІ коливався в межах 5—10 доларів за метр квадратний залежно від складності об'єкта й порушень, які були під час надання документації та введення в експлуатацію. Ось вам цифри, можете брати метраж і множити економію забудовників і учасників ринку».

Прем'єр також зазначив: «На нашу думку і на думку всіх учасників будівельного ринку, ДАБІ — корупційний кліш, який забирає оборотні кошти з будівельного ринку». Він повідомив, що замість ДАБІ буде створено три державні служби: Державну сервісну службу містобудування, яка виконуватиме функції реєстру; Державне агентство техрегулювання (параметри, ДБН, єврокоди), а також Державну інспекцію містобудування, яка виконуватиме функції контролю в будівництві. Ці нові органи повноцінно працюють до кінця вересня 2020 року. Далі потрібно буде внести зміни до законодавства й розробити сис-

тему з переведення роботи нових структур в електронний формат.

Прем'єр уточнив, що заплановано відкрити електронний кабінет забудовника для об'єктів із класом наслідків СС2 і СС3. Крім того, розпочато розроблення нового реєстру будівельної діяльності, який буде об'єктоорієнтованим.

Далі під час засідання уряд ухвалив рішення про тимчасове припинення пішохідного сполучення в деяких пунктах пропуску через державний кордон та пунктах контролю. Міністр внутрішніх справ заявив, що під час карантину через контрольні пункти в'їзду-виїзду (КППВ) на Донбасі та адміністративній межі із Криму в Україну пропускати будуть лише українців, які мають реєстрацію на неокупованій території: «Ми пропонуємо режим обмежень для іноземних громадян стовідсотковий у пунктах зіткнення, пунктах пропуску, і ми пропонуємо пропускати громадян України, які мають реєстрацію на неокупованій території, щоб мати більший контроль».

Тобто, за словами Арсена Авакова, якщо громадянин України проживає на не підконтрольній Україні території, має там місце реєстрації, то його не можуть пропустити на неокуповану територію України, доки діє карантин.

Також уряд ухвалив рішення доручити Державній митній службі припинити оформлення вантажів за переліком заборонених на експорт товарів, зокрема засобів індивідуального захисту проти епідемічного призначення українського виробництва. Прем'єр-міністр доручив невідкладно надати відповідний протокол митним органам.

ПРОШУ СЛОВА!

Та не однаково ж, донеччани!

Ігор ЗОЦ,
«Урядовий кур'єр»

«Усюди однаково погано», — якось приречено сказала сусідка в купе потяга з Києва на схід — немолода жінка з не підконтрольної українській владі Горлівки. А мені подумалося, що це твердження на Донбасі вже стало таким самим популярним, як «маємо що маємо».

Що всюди погано, доводилося чути п'ять років тому від людей, які з великими незручностями долали шлях з так званих республік у найближчі міста Маріуполь, Бахмут, Курахово, Волноваха та інші по пенсії, ліки, продукти. Не змінилася ситуація і нині, а з нею й риторика, мовляв, однаково. І це, на мій погляд, було і є великою й небезпечною оманю для суспільства. Більшість співвітчизників правдивої інформації про буремний схід не мають, бо багатьох те лихо, на щастя, не зачепило. А хто від нього далеко, іноді часто вірить тому, що «однаково». Тобто недобре всюди. А якби і справді так було, чи їхали б жителі Донецька або Макіївки до вільних міст? Ідеться не тільки про матеріальний чинник, хоч із нього почнемо.

Маючи досвід спілкування з багатьма людьми, які живуть там, а сюди приїждять по пенсії, мушу сказати: найбільші перешкоди на шляху до отримання соціальних виплат створює не Україна, а бойовики на перепускних пунктах.

Проблеми виникають і з боку наших державних органів. Але ж роботу над помилками вони проводять, бо нарівні зі скаргами доводилося чути, як жителям невідконтрольної території відновлювали виплату і виплачували за пів року пенсії. І вони дивувалися: «А ми думали, що Україна про нас забула». Важко сказати, чи змінюють люди погляди в таких обставинах, але всупереч усім негараздам в економіці, наша держава свої соціальні зобов'язання виконує.

Є в цій чутливій темі аспект, який чомусь сором'язливо замовчують: подвійні пенсії. Одна в «ОРДО», друга — від ПФУ. Приміром, мій колишній сусід в Донецьку частину життя віддав шахті імені Засядька, заробив пенсію 11 тисяч гривень і за підірване здоров'я — 6 тисяч «регресу». Але ж він оформив і пенсію від «республіки» — 10 тисяч російських рублів й зізнається, що раніше так добре ніколи не жив.

Не гребують пенсією від сусідньої федерації й земляки, що давно поїхали з рідного дому і намагаються виживати деінде — від Краматорська до Ужгорода. І на своє виправдання резонно аргументують: чого добру пропадати. Там залишилося житло, комірне, за яке, хоч воно й порожнє, потрібно сплачувати.

Таких прикладів чимало, хоч більшості не так солодко. Але рахувати гроші в чужих кишенях не закликаю, а хочу звернути увагу, що Україна жодним чином не зазіхає на права своїх громадян і не встановлює обмежень. Тобто нашій державі не однако, чи захищені соціально її громадяни.

Земляки зазначають, що ціни на розірваній навпіл області на деякі продукти начебто зрівнялися, кажуть що в Донецьку картопля вдвічі дешевша, ніж у Бахмуті. А горілка, тобто правильно «водка», теж доступніша за українську. Це частково так, але яка якість продуктів, коли їх завозять аж з російської далечі? Курячі яйця — з Чити, сир — з Ульяновська, борошно — з Челябінська. Ці продукти мають дуже специфічний смак і кругленьку ціну, що багатьом не до вподоби.

Одг, взуття, побутова техніка, побутова хімія, навіть будівельні фарби — те, що продають там, як правило, низькоякісне і дороге, тож навіть дитячі іграшки везуть у Донецьк.

Багато нарікань доводиться чути і на якість ліків російського виробництва. Тому не дивно, що приїжджі донеччани купують все в супермаркетах і аптеках. У Бахмут, кажуть, таких людей навідується сюдна 4—5 тисяч, вони так чи інакше поповнюють бюджет міста і сприяють його розвитку. Хтось у місцевій владі запропонував, було, встановити тільки для приїжджих пенсіонерів оплату в комунальному транспорті, але вчасно схаменилися — не годиться ділити громадян однієї держави.

Коли час від часу поширюється інформація про роздавання російських паспортів у «республіці», відразу згадую знайомих, які з Донецька вирвалися до Краматорська, щоб отримати нові українські біометричні паспорти. «Думаєте, ми одні такі? За чергу за два тижні домовлялися», — зізналися.

Припускаю: якби оприлюднили статистику, скільки біометричних документів отримали жителі «ОРДО», про Донецьк говорили б як про місто з найбільшою кількістю паспортів із тризубом. Обсяг паспортів країни-агресора там і не валявся, даруйте за вислів. Як і в попередні роки, чимало школярів випускних класів в «ОРДО» вже налаштовуються складати іспити і ЗНО на підконтрольній території, щоб потрапити в українські виші, тобто своє майбутнє пов'язують з Україною.

Отже, не всюди однаково, придивляймося пильніше і цінуймо здобуте.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 2
Указу Президента України
від 20 червня 2019 року № 417

З метою підвищення ефективності роботи Офісу Президента України **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

1. Внести до статті 2 Указу Президента України від 20 червня 2019 року № 417 «Питання забезпечення діяльності Президента України» (зі змінами, внесеними Указом від 14 лютого 2020 року № 54) зміну, доповнивши після абзацу «Директорат з питань інформаційної політики» абзацом такого змісту: «Департамент соціальної політики та охорони здоров'я».

2. Керівнику Апарату Офісу Президента України здійснити заходи, що випливають із цього Указу.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
12 березня 2020 року
№ 77/2020

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Питання Національної інвестиційної ради

1. Внести до Положення про Національну інвестиційну раду, затвердженого Указом Президента України від 29 серпня 2016 року №365 «Питання Національної інвестиційної ради» (зі змінами, внесеними Указами від 10 жовтня 2017 року № 317, від 21 червня 2019 року № 423 та від 24 грудня 2019 року № 950), такі зміни:

абзац шостий пункту 5 доповнити словами «а також державної установи «Офіс із залучення та підтримки інвестицій»;

у пункті 11 слова «Адміністрацією Президента України» замінити словами «Офісом Президента України».

2. Затвердити персональний склад Національної інвестиційної ради (додається).

3. Визнати такими, що втратили чинність:

статтю 2 Указу Президента України від 21 червня 2019 року № 423 «Питання Національної інвестиційної ради»;

Указ Президента України від 9 серпня 2019 року № 588 «Про зміни у складі Національної інвестиційної ради»;

Указ Президента України від 4 вересня 2019 року № 649 «Про зміни у складі Національної інвестиційної ради»;

статтю 2 Указу Президента України від 24 грудня 2019 року № 950 «Питання Національної інвестиційної ради».

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
12 березня 2020 року
№ 79/2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 12 березня 2020 року № 79/2020

СКЛАД
Національної інвестиційної ради

ЗЕЛЕНСЬКИЙ Володимир Олександрович — Президент України, Голова Ради

Ровнаг АБДУЛЛАЄВ — президент Державної нафтової компанії Азербайджанської Республіки «SOCAR» (Азербайджанська Республіка) (за згодою)

Ахмет АКЧА — голова правління компанії «Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.» (Турецька Республіка) (за згодою)

АРАХАМІЯ Давид Георгійович — народний депутат України, голова депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ» (за згодою)

ВАРШАЛОМІДЗЕ Леван Гурамович — секретар Ради (за згодою)

Алан ДЖОУП — генеральний директор компанії «Unilever NV» (Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії) (за згодою)

ЕРМАК Андрій Борисович — Керівник Офісу Президента України

ЖОВКВА Ігор Іванович — Заступник Керівника Офісу Президента України

КОВАЛІВ Юлія Ігорівна — Заступник Керівника Офісу Президента України, заступник секретаря Ради

Фумія КОКУБУ — голова ради директорів «Marubeni Corporation» (Японія) (за згодою)

Олаф КОХ — голова правління компанії «Metro AG» (Федеративна Республіка Німеччина) (за згодою)

Ізабелл КОЧЕР — генеральний директор компанії «Engie SA» (Французька Республіка) (за згодою)

КРИКЛІЙ Владислав Артурович — Міністр інфраструктури України

Девід ЛІВІНГСТОН — головний виконавчий директор корпорації «Citigroup Inc.» по роботі з країнами Європи, Близького Сходу та Африки (Сполучені Штати Америки) (за згодою)

Маргарита ЛУІ-ДРЕЙФУС — голова правління компанії «Louis Dreyfus Holding B.V.» (Королівство Нідерланди) (за згодою)

Девід МАКЛЕННАН — голова правління та генеральний директор компанії «Cargill Inc.» (Сполучені Штати Америки) (за згодою)

МАЛЮСЬКА Денис Леонітович — Міністр юстиції України

Хіроші МІКІТАНІ — голова правління та виконавчий директор компанії «Rakuten Inc.» (Японія) (за згодою)

Лакшмі Нівас МІТТАЛ — голова правління та генеральний директор компанії «Arcelor Mittal Limited» (Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії) (за згодою)

Куніхару НАКАМУРА — президент та генеральний директор групи компаній «Sumitomo Corp.» (Японія) (за згодою)

Жером ПЕКРЕСС — старший віце-президент, президент і головний виконавчий директор компанії «General Electric» (Сполучені Штати Америки) (за згодою)

РАЗУМКОВ Дмитро Олександрович — Голова Верховної Ради України (за згодою)

Кріс СІНГХ — президент та генеральний директор компанії «Holtec International, Inc.» (Сполучені Штати Америки) (за згодою)

СМОЛІЙ Яків Васильович — Голова Національного банку України (за згодою)

Султан Ахмед Бін СУЛАЙЕМ — голова правління та генеральний директор групи компаній «DP World» (Об'єднані Арабські Емірати) (за згодою)

Ян ТЕЙЛОР — генеральний директор і президент групи компаній «Vitol Holding B.V.» (Королівство Нідерланди) (за згодою)

УМАНСЬКИЙ Ігор Іванович — Міністр фінансів України

УСТЕНКО Олег Леонідович — Радник Президента України

Стефан фон ФРІДЕНБУРГ — головний операційний директор Міжнародної фінансової корпорації (за згодою)

Грегори ХЕКМАН — генеральний директор компанії «Bunge Limited» (Сполучені Штати Америки) (за згодою)

ШМИГАЛЬ Денис Анатолійович — Прем'єр-міністр України

Сума ЧАКРАБАРТІ — президент Європейського банку реконструкції та розвитку (за згодою)

Кім ЯНГ-САНГ — президент і генеральний директор компанії «POSCO International Corp.» (Республіка Корея) (за згодою).

Керівник Офісу Президента України А. ЄРМАК

«Працюємо, щоб в оселях
жителів Сумщини завжди
було світло»

Директор
ТОВ «ЕНЕРА СУМИ»
Ірина ЛОШАК

ДОСЬЄ «УК»

Ірина ЛОШАК. Народилась 1975 року на Сумщині. Закінчила Харківський державний технічний університет сільськогосподарства за спеціальністю «Електрифікація та автоматизація сільського господарства». Трудовий шлях розпочала у липні 1997-го диспетчером I групи Буринського РЕМ ДАЕК «Сумиобленерго». Працювала на різних посадах у системі енергозбуту та обленерго Сумщини. Постачальну компанію ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» очолила 2018 року. Нагороджена Почесними грамотами Мінпаливенерго України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості.

31 січня 2019 року на підставі Закону «Про ринок електричної енергії» у країні почав діяти роздрібний ринок: функції з її розподілу відокремили від виробництва, передачі та постачання. Про впровадження енергетичної реформи на Сумщині, перші підсумки роботи у новому форматі та найближчі плани читачам «Урядового кур'єра» розповідає директор постачальної компанії ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» Ірина ЛОШАК.

УК Ірино Вікторівно, з чого починалася реформа ринку електроенергії та як змінювалася енергетична галузь Сумщини?
— 3 початку 2019 року енергопослуги споживачам надають дві компанії: оператор системи розподілу та електропостачальник. Так конкурентні види діяльності відокремили від монопольних, а споживачі отримали змогу обирати, в кого купувати електроенергію.

Електропостачальник відповідає за продаж електричної енергії, формування рахунків, укладання договорів зі споживачами, розрахунки і комунікацію з клієнтами. З питань встановлення лічильників, нових приєднань до мереж, ремонту чи відновлення ліній електропередач потрібно звертатися до операторів системи розподілу. У Сумській області — ПАТ «Сумиобленерго» або АТ «Укрзалізниця».

Новий ринок передбачає три форми роботи постачальних компаній. Насамперед у кожному регіоні визначено постачальника універсальної послуги для клієнтів, що мають потужність менш як 150 кВт, — населення і малий бізнес. На Сумщині це ТОВ «ЕНЕРА СУМИ», створене шляхом відокремлення від обленерго. Тарифи на електроенергію від постачальника універсальної послуги встановлює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Завдяки рівному доступу до мереж з'явився другий тип — продавці електроенергії за вільними цінами. Такі компанії орієнтовані на роботу з юридичними споживачами. НКРЕКП видає ліцензію на роботу цих підприємств, але тарифу не регулює.

Є постачальник «останньої надії» — державна компанія, яка обслуговує клієнтів, що не уклали договору з іншими постачальниками. Вона зобов'язана постачати електроенергію протягом трьох місяців. Далі споживач має знайти собі постачальника або його відключать від електроенергії. Тож 2019-й став роком випробувань і новацій в енергетичній галузі, які ми успішно витримали.

УК Як розвивалася компанія в умовах трансформації українського енергоринку?

— 1 липня 2019-го введено нову модель ринку електроенергії. Наше ТОВ мало закуповувати електроенергію за новими правилами, тобто на кількох сегментах ринку, і водночас тестувати саму систему.

Нам вдалося витримати напружену конкурентну боротьбу на ринку та зайняти лідерські позиції серед електропостачальних компаній країни. Товариство не вдається до маніпуляцій, пропонуючи потенційним клієнтам товарну продукцію за прогнозовано низькою вартістю, а гарантує споживачам прозорі формування тарифу, який повністю залежить від ціни на всіх сегментах ринку. Це одна з головних переваг співпраці з нашим товариством.

З українськими операторами систем розподілу та їхніми філіями укладено 37 договорів. Тож на сьогодні постачаємо електроенергію підприємствам і організаціям у всіх регіонах. У нас індивідуальний підхід до кожного споживача, наші фахівці консулюють клієнтів з

питань електропостачання і пропонують юридичний супровід під час зміни постачальника.

Нині ми постачаємо універсальну послугу більш як 500 тисячам побутових споживачів і 12 тисячам організацій та підприємств Сумщини. Понад 500 споживачам компанія постачає електроенергію за вільними цінами на всій території України.

За підсумками моніторингу, проведеного Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, наше ТОВ у трійці компаній, які постачають електроенергію за найнижчим тарифом.

УК Конкуренція на ринку електроенергії вимагає від постачальних компаній постійного вдосконалення якості обслуговування клієнтів. Як оцінюєте власну роботу в цьому напрямі?

— Ми не лише забезпечуємо безперебійне електропостачання, а й поліпшуємо сервісне обслуговування клієнтів, дбаємо, щоб споживачі отримували якісні консультації в максимально комфортних умовах.

У кожному районі області є центри обслуговування наших клієнтів. Торік модернізували їх у Ромнах, Кролевіці, Лебедині, завершуємо у Шостці, найближчим часом осучаснимо в Конотопі, Охтирці та Недригайлові, відремонтуємо основний офіс у Сумах. У таких центрах для клієнтів облаштовано просторі та зручні зали очікування, обладнано повнофункціональні офіси, де можна отримати фахову консультацію з будь-якого питання, що сто-

сується електропостачання. Як варіант — дистанційне звернення за телефоном кол-центру: для цього потрібно надіслати звернення на наші сторінки у соцмережах (Facebook, Telegram, Instagram) або запит на електронну адресу компанії.

Торік навесні запрацював особистий кабінет, що дає змогу відстежувати онлайн історію нарахувань і платежів, передавати покази, завантажувати рахунки і без комісії оплачувати їх. Торік запровадили послугу смс-інформування про заборгованість. Якщо споживач затримує оплату, на його мобільний надходить відповідне повідомлення.

УК Що заплановано на 2020-й?

— 2019-й став безперебійним роком для енергетичної галузі держави. Енергетики Сумщини вкотре довели, що вони професіонали, які щодня віддають знання, сили та енергію, аби нести світло в кожную оселю.

Плануємо виходити на ринок природного газу — вже отримали право на провадження господарської діяльності з його постачання. Рішення про видачу відповідної ліцензії затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, №261 від 31.01.2020 року. Тобто наш пріоритет — залишатися надійним та клієнтоорієнтованим постачальником, працювати, аби в оселях жителів Сумщини завжди було світло.

Наталія ГОНЧАРОВА
для «Урядового кур'єра»

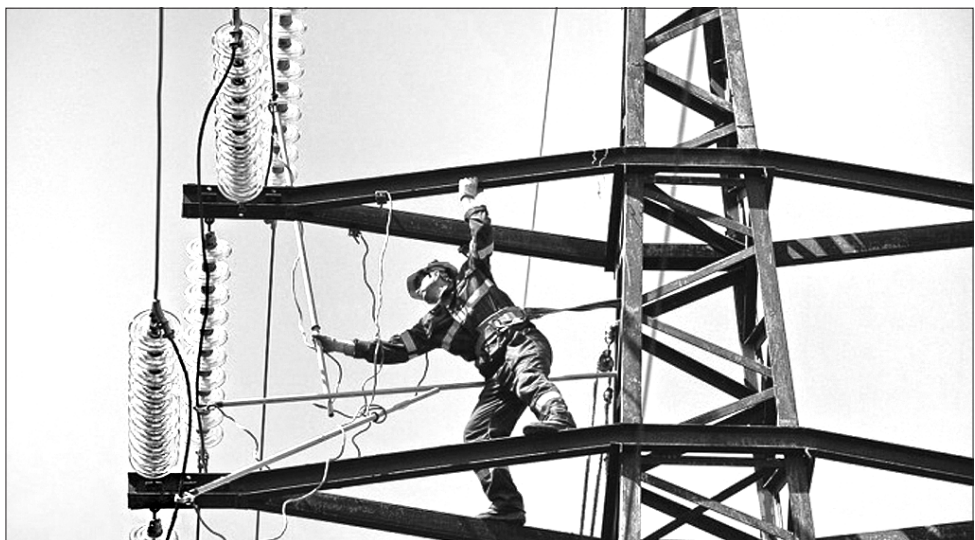

Фото з сайту esmontazh.com.ua

БЕЗПЕКА

Двері для тітки Ольги

КОРИСНИЙ ДОСВІД. Харківщина стала четвертим регіоном України, де працюють поліцейські офіцери громади

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

У Харківській області із 23 об'єднаних територіальних громад 13 долучилися до реалізації проекту «Поліцейський офіцер громади» і вже 26 випускників курсів підготовки поліцейських офіцерів почали виконувати службові обов'язки.

Бути своїм серед своїх

В одній із новостворених поліцейських станцій у селі Циркуни паралельно з обживанням робочих кабінетів нові господарі колишнього дільничного пункту, попри те, що лише місяць як заступили на нові посади офіцерів громади, вже встигли увійти в робочу колію.

З розповіді Павла Єни та Юрія Черкашина про перші кроки на новій службі відразу стає зрозуміло, що поліцейськими офіцерами Циркунівської об'єднаної громади, до якої входять села Циркуни і Тишки, вони стали не волею випадку.

Павло п'ять років пропрацював у Циркунах дільничним інспектором, добре знає кожного з односельців. За його словами, почувши про проект «Поліцейський офіцер громади», відразу загорівся бажанням спробувати себе на цій посаді.

Юрій Черкашин також свого часу не замислюючись вирішив змінити службу патрульного поліцейського в Харкові на зовсім нову для України правоохоронну діяльність. Як розповідає сам Юрій, хотів бути ближчим до людей, потрібнішим і кориснішим. Адже, розповідає, одна річ опікуватися наведенням правопорядку хоч і в рідному місті, проте в середовищі незнайомих

Поліцейські офіцери Циркунівської громади Павло Єна (ліворуч) та Юрій Черкашин будь-якої миті готові прийти на допомогу селянам

громадян, і зовсім інша — стати повноправним членом громади, знати людей, проблеми кожної сім'ї.

А щоб справдилися їхні наміри, довелося пройти неабиякий добір: тести, співбесіди, поліграф, навчання. У Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ хлоп-

ці разом з такими самими майбутніми поліцейськими офіцерами громад опановували контраваріанне керування автомобілем, поліпшували тактичну підготовку, вдосконалювали вправність у стрільбі, відточували знання з кримінального й адміністративного права, правил дорожнього руху. Особливо ж, як зазначають і Павло, і Юрій, цікавили й неординарними були заняття з вивчення принципів комунікації з населенням (Community Policing), які проводили правоохоронці зі Сполучених Штатів Америки.

Внутрішня вмотивованість формується із зовнішніх умов

На запитання, чим відрізняється робота дільничного інспектора від служби поліцейського офіцера громади, Павло Єна відповідає відразу: «Це непорівнянні категорії. По-перше, ми покликані займатися лише проблемами громади, поліцейських офіцерів не відволікають на інші заходи, скажімо, забезпечення правопорядку під час мітингів, спортивні змагання, конвоювання тощо. По-друге, всім матеріально-технічним забезпеченням роботи поліцейської станції у повному обсязі опікується громада, а недавно нам передали два службові позашляховики, про що раніше, будучи дільничним, я навіть не міг мріяти».

У Циркунах і справді громада ретельно готувалася до прийому поліцейських офіцерів. Тут зробили капітальний ремонт колишнього дільничного пункту, устаткували меблями.

Але як каже голова Циркунівської ОТГ Микола Сікаленко, меблі завезли хоч і цілком пристойні, але тимчасові.

«На прохання наших поліцейських ми зробили індивідуальні замовлення на виготовлення робочих столів, стільців, шаф тощо відповідно до побажань. Не стали закуповувати оргтехніку, хотілося, щоб хлопці самі визначили всі технічні параметри комп'ютерів, принтерів — одне слово, всього комплекту. Наповнюємо всім необхідним поліцейську станцію з урахуванням бачення самих офіцерів, якою вона має бути», — розповідає Микола Сікаленко. Він додає, що радий, як і вся громада, появи в селі нової служби, представники якої весь час перебуватимуть на підпісних територіях та оперативно вирішуватимуть усі професійні питання.

За словами голови ОТГ, коли підписували меморандум з Нацполіцією про участь у проєкті, громада зважувала всі нюанси — від придбання житла для офіцерів до забезпечення їхньої повноцінної діяльності. Разом з такими дрібницями, як канцелярське приладдя і складнішим — забезпеченням паливно-мастильними матеріалами.

«Із житлом для офіцерів у нас проблем не виникло, оскільки Павло Єна місцевий, має будинок, а Юрій Черкашин мешкає у північній Салтівці Харкова, що зовсім поряд з Циркунами. Йому до центру міста добиратися далі, ніж до свого нинішнього місця роботи», — каже Микола Сікаленко й запевняє, що всі проблеми громада розв'яже.

А ще він твердо переконаний у перспективності й ефективності реалізації проєкту на території їхньої ОТГ і вірить, що буде покінчено з нападами харківських гастролерів на навколишні дачі, грабунками на околицях села.

Усі справи важливі

За два перші тижні роботи поліцейські офіцери Циркунів-

ської ОТГ прийняли та відреагували на десяток звернень громадян. Бувало, що люди приходили до поліцейської станції, аби подивитися, як обживаються хлопці на новому місці, познайомитися з Юрієм. А Павла тут добре знають, тож можуть просто поговорити про життя.

Поліцейські незалежно від того, з чим приходили люди, вислуховували кожного, давали поради, а за потреби відразу виїжджали на місце. У зверненнях, як це й ведеться в селі, йшлося про сімейні сварки, конфлікти із сусідами, п'яний бешкет. Усі ці проблеми офіцери не ділили на дрібні й важливі. А найбільше часу та зусиль займає профілактична робота з так званим обліковим елементом.

Осіб, що перебувають під домашнім чи адміннаглядом, потребують адміннагляду, в господарстві Павла близько чотирьох десятків. Він закріплений за Тишками, а Юрій опікується Циркунами. Такий розподіл проведено відповідно до наказу №650, але поліцейські кажуть, що всі питання вони вирішують спільно, незалежно від території. Адже кожного підопічного, що перебуває на обліку, треба принаймні раз на тиждень відвідати, провести співбесіди, у разі потреби зібрати інформаційний матеріал і спрямувати його до суду.

Буває, що самими попередженнями та розмовами не обходиться. Нещодавно Юрій Черкашин, розглядаючи звернення про домашнє насильство, склав відповідний матеріал і направив його до суду.

«До нас звернувся пенсіонер, син якого постійно погрожував батькові фізичною розправою, тобто чинив домашнє психологічне насильство», — розповідає Юрій. — Виїхав на місце, зробив оцінку ризиків, провів розмову із сином, що ніде не працює й веде аморальний спосіб життя, застеріг і направив матеріали до суду».

Навіть на перших порах у поліцейських офіцерів громади турбот, як кажуть, по саму зав'язку. Адже вони виконують обов'язки дільничного офіцера поліції, інспектора ювенальної превенції та патрульної поліції, а також разом із громадами вживають заходів для безпечного середовища. Проте Павла та Юрія це аж ніяк не лякає. На їхню думку, що більше проблем розв'язати на старті, то менше їх лишиться на подальшу роботу.

Тому й не лишають поза увагою жодного сигналу чи звернення. Перед нашою зустріччю до них звернулася жінка похилого віку, тітка Ольга, як її називають в селі.

«Син вибив двері, й тепер хата зовсім не зачинається», — бідкалася бабуся.

Офіцери поспілкувалися з депутатом сільради Ніною Дальніковою. Вона пообіцяла знайти нові двері, а вже поліцейські зголосилися їх встановити самотужки.

«Так і нам, і тітці Ользі буде спокійніше», — кажуть Павло і Юрій. І з їхнього настрою стає цілком очевидно, що вони й справді зроблять усе можливе задля спокою й порядку в ОТГ, де вже стали своїми.

ПРЯМА МОВА

Валерій СОКУРЕНКО,
начальник Головного управління
Національної поліції в Харківській області,
генерал поліції третього рангу:

— Головна мета поліції — створення в регіоні безпекового простору, в якому кожна людина почуватиметься захищеною. І в цьому аспекті для громадян на Харківщині успішно впроваджується принцип community policing, що передбачає постійну взаємодію з населенням. Цей принцип широко й ефективно працює в межах реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади», який створено для того, щоб кожний громадянин України навіть у найвіддаленіших куточках держави почувався захищеним.

На сьогодні в області працює 26 поліцейських офіцерів громади, які охоплюють 13 об'єднаних територіальних громад, де 380 тисяч населення. У перспективі — збільшення кількості офіцерів громади до 244 для охоплення всіх територіальних громад Харківщини з населенням 1,2 мільйона.

Нещодавно поліцейським офіцерам громади ми передали ключі від 26 службових автомобілів Renault Duster, які придбала Національна поліція України за підтримки міжнародних партнерів. Усіх офіцерів нового підрозділу забезпечено помповою рушницею, планшетним комп'ютером, бодікамерами, чековим термопринтером та іншими необхідними для роботи засобами, а кожна громада подбала про приміщення та оргтехніку для поліцейських.

Перед початком служби кожен із претендентів на посаду поліцейського офіцера громади пройшов ретельний добір та курс підготовки за участі українських та іноземних фахівців. Багаторівневий добір дав змогу забезпечити громади вмотивованими, відповідальними, відкритими та комунікабельними поліцейськими, які зможуть оперативно впливати на безпекову ситуацію на території громади. А найголовніше: поліцейськими, яким довірятимуть люди.

За даними Центру стратегічного розвитку територій, цей показник у Харківській області становить 49%, і за останній рік кількість громадян, що довіряють харківській поліції, збільшилася на 6%. Цей кредит довіри від населення регіону ми повинні повністю виправдати. В нас достатньо сил та засобів, щоб довести свою ефективність у забезпеченні належного правопорядку на Харківщині.

МЕДИЦИНА

Директор Інституту кардіології імені академіка М.Д. Стражеска, академік Володимир Коваленко:

«Якщо покладатимемося лише на принцип «гроші йдуть за пацієнтом», то розвитку не буде»

З першого квітня в Україні має розпочатися другий етап медичної реформи, під час якого на новий формат фінансування перейдуть медичні заклади. Але чи готова наша система охорони здоров'я існувати у новому форматі? На це питання повинні були дати відповідь пілотні проекти зміни механізму фінансування спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги. Перший впроваджували чотири місяці в Полтавській області на базі 56 спеціалізованих лікарень. Другий розпочався ще з червня 2017 року, і проводять його Національна академія медичних наук України (НАМНУ), Міністерство охорони здоров'я та Міністерство фінансів. Від НАМНУ в проєкті брали участь чотири інститути: Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска, Інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова, Інститут хірургії та трансплантології ім. О.О. Шалімова та Інститут нейрохірургії імені А.П. Ромоданова.

Про деякі підсумки пілотного проєкту, важливі в контексті впровадження наступного етапу реформи, розповідає директор Інституту кардіології імені академіка М.Д. Стражеска, академік Володимир КОВАЛЕНКО.

— За більш ніж два роки виконання проєкту ми разом з Міністерством та МОЗ розробили нормативну базу щодо його проведення, до якої входили розроблення переліку медичних послуг, тарифи та порядок направлення хворих. Було розроблено та затверджено наказом методичку розрахунку вартості медичної послуги.

УК Фінансування надходило в повному обсязі?

— На цей рік на фінансування пілотного проєкту передбачено 756 мільйонів гривень на чотири установи. Здавалось би, великі гроші. Але вони забезпечують виконання проєкту відповідно до потужностей установ на 30–40%. Тому ми передбачаємо його виконання за трьома напрямками: повне безоплатне надання медичної послуги, пацієнти беруть участь на основі солідарної співоплати та госпрозрахункові пацієнти, які повністю оплачують свою медичну послугу. Ми визначили план надання повністю безкоштовної медичної допомоги: 30–40% наших потужностей — в межах наданого фінансування.

УК Які саме захворювання входять у цей перелік? Мабуть, інфаркти?

— Не тільки. Це і важкий перебіг артеріальної гіпертензії, ішемічної хвороби серця, загрозливі для життя порушення ритму серця, важкий перебіг серцевої недостатності, важкі форми запальних хвороб, тобто міокардити, імплантаци штучних водіїв ритму серця, коронарографія тощо. Усього затверджено 96 безоплатних послуг тільки на базі ДУ «ІНЦІ «Інститут кардіології імені акад. М.Д. Стражеска» НАМН України, а всього в межах пілотного проєкту — близько тисячі.

Ми передбачаємо надавати їх безплатно, але в межах бюджетного фінансування. Тобто якщо ми повністю надаємо їх безкоштовно, то інститут буде завантажено тільки на третину. Тому ми підходимо до кожного хворого індивідуально залежно від важкості хвороби, мож-

Кардіолог Володимир Коваленко вважає, що треба розширювати Національний перелік високоспеціалізованої медичної допомоги, аби вона відповідала сучасному рівню

ливості черги, наприклад на імплантацію водіїв серця, чи інші недуги, лікування яких за медичними показниками може бути відтерміновано.

УК Скільки необхідно коштів, щоб інститут працював на повну потужність і надавав усю допомогу безплатно?

— Тільки для нашого інституту необхідно приблизно 240 мільйонів гривень. Цього року нам передбачили тільки 89 мільйонів.

УК Затверджене в переліку відповідає сучасним протоколам лікування чи краще оплачувати лікування самостійно?

— Частково. Є національний перелік, відповідно до якого ми проводимо тендерні закупівлі лікарських засобів і витратних матеріалів. Якщо ж вважаємо, що для лікування конкретного хворого цих медикаментів недостатньо, можемо додатково їх докуповувати. Але кількість такої закупівлі обмежено, і тільки частина хворих може отримати таку допомогу.

Що стосується протоколів лікування, то нам треба розширювати національний перелік для високоспеціалізованої медичної допомоги, тому що він повною мірою не відповідає сучасному рівню надання такої допомоги.

УК Коли ви формували ці тарифи, пам'ятаю, в інтернеті поширювали дуже великі цифри, і навіть приватні клініки казали: якщо такі цифри буде затверджено, то й вони зможуть долучитися до другого і третього етапів реформи. Але потім держава встановила інші тарифи, і ніхто не розуміє, як на ці гроші лікувати хворих.

— Тарифи було розраховано за методикою покрокового аналізу. Вона передбачає розрахунок вартості послуги з огляду на бюджет попереднього року. Він не враховує підвищення зарплатні, яке відбулося 1 січня 2020 року. Так занизжується вартість медичної послуги. А це інфляція, зміни вартості комунальних послуг, енергоносіїв. Тому навіть такі тарифи, які здаються високими, не відповідають реальній вартості медичних послуг.

бельності, а для інших — ні. Є послуги, простіші у виконанні, що мають низьку собівартість, і їх вигідніше надавати. А є такі, які від цього тарифу можуть відрізнятись у п'ятеро-шестеро, а оплата за них майже така сама. Тому може скластися ситуація, що заклади згідно з договорами з НСЗУ надаватимуть простіші послуги, і важкохворі, в яких кілька недуг, люди похилого віку з великим ризиком смерті будуть не дуже рентабельними для надання медичної допомоги.

Такі витрати слід оплачувати за фактом, і в механізмі фінансування це має бути передбачено. Якщо буде велика кількість таких хворих в одній лікарні, то там має бути зовсім інший бюджет.

На сьогодні ще не зрозуміло, наскільки вистачить ресурсу, передбаченого НСЗУ на надання медпослуг.

УК Вважаєте, що немає чітких розрахунків на оплату послуг НСЗУ?

— Поки що не маємо всієї статистики — державну звітність було скасовано. Вона, можливо, була недосконалою, але давала змогу зорієнтуватися, скільки хворих у країні, які потреби госпітального лікування. На сьогодні це чітко не визначено, тому можуть бути проблеми фінансування. Нині, на жаль, джерело фінансування — це самі пацієнти.

УК У постанові №1161, на основі якої реалізують пілотний проєкт, інститутам надано право самостійно розраховувати і затверджувати тарифи на так звані госпрозрахункові послуги.

— Справді, в межах цього проєкту можемо визначати медичні послуги та їх тарифи, і пацієнти можуть самостійно їх оплачувати. Це важливий напрям для розширення джерел надання медичної послуги. Але це не буде клондайком з огляду на фінансовий стан населення нашої держави.

УК Можете навести приклади таких послуг і сказати, на що йдуть ці додаткові кошти?

— Їх витрачати залежно від необхідності для забезпечення всіх напрямів діяльності установи, додатково — закупівля ліків, ремонтні роботи, можливо, частково до заробітної плати.

УК А як із закупівлею нового обладнання? Це ж має входити в тариф на надання послуги.

— Обладнання в нас працює 10, 20 і навіть 30 років. Навіть якщо воно сучасне, то витратні матеріали чи частини потрібно весь час оновлювати. А це кошти, не закладені в тариф. Передбачають, що обладнання, утримання, будівництво приміщень, тобто капітальні видатки повинна фінансувати місцева влада, громади або держава. Поки що повноцінного фінансування ні з одного, ні з іншого боку немає. Механізм, за яким гроші йдуть за пацієнтом, враховує тільки витрати на надання медичної допомоги. Якщо все це закласти у вартість медичної послуги, ціна виросте в багато разів.

УК МОЗ каже, що з 1 квітня пацієнт не повинен буде сплачувати за будь-яку медичну допомогу. Якщо ви говорите, що фінансування забезпечує лише третину

навантаження, то в першій половині року гроші закінчаться. І що тоді?

— Щоб цього не сталося, маємо річний план кількості пацієнтів, яких можна забезпечити за державний коштів. Друга частина, яка ітиме протягом року паралельно, — це ті, хто братиме участь у співоплаті або на госпрозрахунковій основі.

УК Пілотний проєкт показав, що держава не спроможна повністю забезпечувати медичну допомогу.

— Це було й так відомо. Проєкт в НАМН показав, які потрібні основні переліки високоспеціалізованої медичної допомоги. Ми їх затвердили. І це не всі серцево-судинні хвороби, а лише ті, що ввійшли в постанову №1161. Держава повинна знати, скільки це коштує, і що вартість, розрахована за цим проєктом, не відповідає реальній вартості й рентабельності надання медичної допомоги. Вона занижена, її постійно треба корегувати. Думаю, що по завершенні цього пілотного проєкту постанову №1161 буде переглянута. Щоб ми у 2021 рік ввійшли з уточненими переліками — їх, безумовно, можна зменшити, але не зашкодити здоров'ю населення.

Необхідно уточнити тарифи, і лише тоді це може бути тією фінансовою моделлю, яка покаже, скільки коштує високоспеціалізована медична допомога, скільки зможемо зробити пересадок серця, пролікувати важкохворих пацієнтів з хронічними недугами. І тоді визначимо, що наприклад інфаркт міокарда можна повністю забезпечити за яким тарифом, якою програмою, в яких закладах і з чіткими вимогами до критеріїв якості лікування.

У нас є заклади, які лікують інфаркти міокарда, але в них немає сучасних технологій. Їх використання дає змогу знизити смертність до 4–5% порівняно з 15–16%. Тому треба дивитись, як забезпечити логістику, щоб такі хворі потрапляли в центри, де є високоспеціалізована медична допомога.

Нині багато центрів, які не мають такого забезпечення навіть у Києві. То може, і не потрібні інфаркти відділення, а краще зосередитись на центрах, де є відповідний рівень надання допомоги? Безумовно!

У ЄС такі установи фінансують держави за рахунок програми цільового фінансування. У Великій Британії це повністю покладено на державу, в Німеччині базове утримання — на державі або громаді, а страхова медицина оплачує медичну послугу. Тоді установа не залежить від вартості медичної послуги, не обирає те, що більш рентабельне. А в нас, якщо покладатимемося лише на принцип «гроші йдуть за пацієнтом», то розвитку не буде, і ми знизуватимемо рівень надання високоспеціалізованої медичної допомоги.

Поки що перебуваємо приблизно на середньому європейському рівні високоспеціалізованої медичної допомоги, але доступність населення до неї значно менша, ніж у країнах ЄС. Якщо не буде цільової державної підтримки таких установ, то пацієнти їздитимуть за кордон, вивозитимуть величезні гроші, а наша високоспеціалізована медична допомога поступово зникатиме.

Тетяна ГАЛКОВСЬКА
для «Урядового кур'єра»

ОСВІТА

У непростому пошуку себе

ПЕРСПЕКТИВА. Тріада «школа – Мала академія наук – виш» дає шанс талановитим дітям обрати фах до душі

Оксана МАЛОЛЕТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

Щокольне приміщення, яке вже давно потребує капітального ремонту. Дерев'яні масивні двері, за якими безпомилково можна визначити, що перебуваєш у державній установі поважного віку. А за ними — також поважного віку меблі та обладнання навчально-наукової лабораторії кріогенної техніки фізично-математичного факультету Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Назва складна, особливо для гуманітарія, і готуєшся до чогось теж неймовірно складного, але ловиш себе на думці, що щось налаштовує тут, у світлому просторі приміщенні, на зовсім інший лад.

Відчуваєш, ніби завітав до знайомих, тим часом спілкуєшся з поважними науковцями: деканом фізико-математичного факультету Володимиром Ваніним і завідувачем цієї лабораторії Олегом Козленком. І вкотре переконуєшся, що вчитель — це покликання, сенс життя, бажання сіяти розумне, вічне, не чекаючи нічого натомість. Вони доброзичливі, з почуттям гумору і дуже відповідальні, бо ж працюють із, вважай, школярами — учнями Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ». Правильно у них таке: якщо дитина була задоволеною вчора, то вона хотітиме прийти завтра. І ліцеїсти-старшокласники в лабораторії почувалися справді комфортно. Починають працювати над проектами після чашки чаю і бутерброда з варенням, що приготував науковий керівник.

Наприклад, Євгенію Олещенку, учениця 11 класу ліцею, під керівництвом Олега Козленка працює над запатентованим нею проектом

Знайомство з властивостями речовин починається з елементарного: завідувач лабораторії кріогенної техніки НТУУ «КПІ» Олег Козленко закликає всіх охочих не боятися рідкого азоту

«Модернізація контейнерів для відпрацьованого ядерного палива». Актуальність полягає в тому, пояснює Євгенія, що не існує єдиного ефективного екологічного методу захоронення ВЯП з максимальним зниженням ризиків можливості вибуху контейнера. Мета роботи — розроблення безпечного контейнера й ефективного його використання із прибутковою технологією. Ідеться про використання тепла, що виділяють паливні збірки. Зі своїм проектом дівчина вже бере участь у конкурсах. У планах на майбутнє — залучення інвесторів для реалізації проекту на майданчиках АЕС, відведених для ВЯП.

Результативна співпраця

Політехнічний ліцей було створено 1991 року як державний навчальний заклад для обдарованої учнівської молоді. Вступ до ліцею — на конкурсній основі. 1–4 кла-

си вивчають математику за програмою «Росток», з 8–9 — поглиблене вивчення математики та фізики, 10–11 класи — навчання за профілями: фізико-математичний, математичний, філологічний. Зазвичай випускники ліцею стають студентами КПІ.

За словами декана Володимира Ваніна, на початку 2000-х, відчувачи зменшення напливу абітурієнтів до вищу, КПІ став співпрацювати з Малою академією наук (МАН), завдання якої — пошук та підтримка обдарованих учнів.

Керівник лабораторії Олег Козленко наголошує на важливості існування та збереження тріади школа — МАН — виш. «Школа зацікавлена, щоб забрати дітей з вулиці і дати їм освіту, МАН влаштовує цікаві конкурси для школярів (із призами і преміями як стимулом), зводить талановитих дітей і вищі, шукаючи наукових керівників і лабораторії, де займатимуться з дітьми за їхніми проектами.

Для багатьох конкурсів МАН — пошук себе. А вищі отримують студентів, цілеспрямовано налаштованих на навчання і наукову роботу», — підкреслює він.

Як додає завідувачка кабінету відділу інформаційно-аналітичної роботи комунального позашкільного навчального закладу «Київська мала академія наук учнівської молоді» Тетяна Літовська, щороку всі відділення МАН, а вони є в кожній області, максимально взаємодіючи зі школами, організовують у центрі регіону зустрічі з директорами шкіл і вчителями (ентузіастами, які люблять дітей і хочуть їм допомагати), школярами, аби донести, що може запропонувати МАН. Ці заходи за потребувані. «Ми платформа, де школярі можуть себе спробувати в різних напрямках науки. Співпрацюємо з фундаментальними вищими», — каже вона.

Загалом для задоволення інтересів і потреб дітей у дослідницькій діяльності в різ-

них галузях науки й техніки в системі МАН існують 64 секції 12 наукових відділень. МАН має унікальний позитивний досвід створення системи підтримки обдарованих дітей в Україні. Зокрема, щороку проводять у три етапи всеукраїнський конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів — членів МАН. Конкурс проходить у таких відділеннях: літературознавство, фольклористика та мистецтвознавство; мовознавство; філософія та суспільствознавство; історія; науки про Землю; технічні науки; комп'ютерні науки; математика; фізика та астрономія; економіка; хімія та біологія; екологія та аграрні науки. Переможці (як і переможці всеукраїнських олімпіад) впродовж року отримують стипендії Президента. Торік це було 2600 гривень на місяць.

МАН має 146 постійних партнерів у галузі освіти і науки в 35 країнах. Завдяки щирим контактам МАН з науково-дослідницькими установами різних країн обдаровані українські школярі та їхні наставники мають змогу поглиблювати знання, набувати необхідного досвіду в провідних світових лабораторіях, презентувати свої здобутки й на міжнародній арені, беручи участь зі своїми проектами в різних конкурсах, отримуючи нагороди й премії.

Як привернути увагу держави

За словами Володимира Ваніна, КПІ готує підкованих фізиків-теоретиків. «Вони бажані будь-де за кордоном, бо там теж проблема з фізиками. Але за кордоном краща практична підготовка фізиків, працюють різні експериментальні програми у співпраці з бізнесом. Тож не дивно, що, навчаючись за про-

грамою подвійного диплома, деякі українські студенти залишаються працювати там. Усі охочі можуть скористатися цією програмою, але не хочу рекламувати її, бо хочу, щоб саме Україна розвивалася. У КПІ діє програма Siorsky Challenge — представлення робіт для підприємців. Беруть участь і школярі, і студенти. Багато студентів уже на останніх курсах можуть заробляти великі гроші, якщо підприємець придбає їхній продукт. Деякі із запатентованих розробок працюють за кордоном, як і їхні автори. На жаль, молодь налаштована їхати з України», — крушно каже декан.

Олег Козленко мріє, щоб у КПІ була науково-експериментальна синергія, а для цього потрібно оновити лабораторний фонд. «Нині держава, на жаль, не підтримує фундаментальних вишів, які тримають планку вищої освіти. Однак знаходять шалені кошти на утримання органів законодавчої та виконавчої влади. А тим часом уже перестало бути престижним навчання в технічному виші. З початку незалежності України студентів стало менше в рази. Натомість мають попит так звані вищі, які працюють навіть у невеликих містах і за гроші готують спеціалістів, попит на яких на ринку значно нижчий за пропозицію. На жаль, в Україні нівелюється поняття вищої освіти», — резюмує фахівець.

В ідеалі, на його думку, має бути так: за бюджетні кошти слід навчати професій, затребуваних на внутрішньому ринку, а підготовка спеціалістів, яких надлишок, має відбуватися тільки за контрактною формою навчання. Тоді буде і омріяний баланс, і молодь, бачачи перспективу, залишатиметься працювати на батьківщині.

Майбутніх учнів заохочували креативно

Федір ПІВЕНЬ
для «Урядового кур'єра»

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ. У відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України Немішівському агротехнічному коледжі провели День відкритих дверей — профорієнтаційний захід «Ми всіх друзів вітаємо! Раді весну зустрічаємо!», організований за підтримки департаменту освіти і науки Київської облдержадміністрації в межах молодіжного фестивалю «Проф FEST OK».

Фестиваль зібрав понад 700 гостей: учнів випускних класів загальноосвітніх шкіл різних районів Київської області, роботодавців, соціальних партнерів, представників НУБіП, керівників районних і місцевих органів влади та управління освітою, місцевих жителів.

Коледж, якому виповнилося 107 років, за час успішного функціонування здобув бездоганний імідж сучасного ділового високопрофесійного навчального закладу. За словами його директора Володимира Альохіна, нині особлива відповідальність навчальних закладів за якісну

підготовку майбутніх фахівців агропромислової галузі. За роки навчання в коледжі студенти отримують не тільки глибоку теоретичну підготовку в обраній сфері, а й практичне розуміння суті й секретів спеціальності. Упровадження дуальної системи навчання сприяло створенню на базі коледжу навчально-виробничих лабораторій.

Нині коледж готує фахівців за такими спеціальностями: ветеринарна медицина, електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, технологія виробництва та переробки продукції тваринництва, водні біоресурси й аквакультура, агроінженерія, агрономія, транспортні технології, економіка, фінанси, банківська справа і страхування.

Учні та викладачі коледжу залюбки давали майстер-класи

На святі кожне відділення (а їх п'ять) і дві циклові комісії змагалися у проведенні різноманітних майстер-класів. Представники «Аграрного бізнесу» ділилися секретами живцювання декоративних, квіткових і хвойних рослин, розмноження кущів смородини, вчили робити ляльки-мотанки, виявляли фальшиві гроші, пригощали всіх цілющими фіточаями й частували смаколиками.

Викладачі «Ветеринарної медицини» вчили премудростей ветеринарної фармакології — виготовляти специфічні лікарські болюси, пігулки, настоянки, робити ультразвукове обстеження тварин.

Представники відділення «Експлуатація і технічний сервіс машин та обладнання» демонстрували ручне електрозварювання й ручне кування, навчали основ керування квадроциклом і проводили комп'ютерну діагностику автомобіля.

Відділення «Електрифікація і автоматизація сільського господарства» дивувало бездротовою передачею електроенергії, розумним освітленням, «магічною кулею», оберегами з ламп розжарювання тощо.

Відділення «Технології виробництва та переробки продукції тваринництва» презентувало кулінарну обробку сиру «халумі», технологію вудження сала і м'яса, приготування й дегустацію рибної юшки та лікувального напою «збитень медовий».

Насамкінець варто порушити питання, які стосуються розвитку й перспектив коледжу, зокрема виконання чинних законів «Про фахову передвищу освіту», «Про професійно-технічну освіту», можливості надання коштів для поліпшення матеріальної бази. Колектив цікавить питання обов'язкового працевлаштування випускників, які навчалися за державні кошти, можливості розглянути варіант збільшення ліміту стипендіального фонду й підвищення стипендії, адже нині стипендію отримують лише 45% студентів, які навчаються за державним замовленням.

Турбує, чи передбачено урядом підвищення заробітної плати викладачам коледжів, чи будуть у бюджеті кошти на фінансування підвищення кваліфікації викладачів, пільгове кредитування на розвиток соціального житла випускникам, молодим спеціалістам.

КУЛЬТУРА

Юні таланти плекають на Псільській

ДУХОВНІСТЬ. За 40 років Сумська дитяча художня школа ім. М. Лисенка стала оазою для тисяч талановитих школярів

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Цю ошатну будівлю на вулиці Псільській у Сумах добре знають городяни різного віку. Адже саме в цьому приміщенні у 1977 році одержала постійну прописку дитяча художня школа, в якій навчаються особливі діти — ті, для яких кольори не просто різнобарвна гама, а образна мова, завдяки якій вони промовляють до навколишнього світу і водночас пізнають його.

Як розповідає директор закладу заслужений працівник культури України Олексій Кузьменко, навчатися у такій школі і престижно, і відповідально. Стосовно першого, то вступний конкурс щороку коливастся від двох до трьох абітурієнтів на місце, і щоб стати учнем, потрібно скласти іспит на малюнок та живописну роботу. А щодо другого, то за роки існування школи її випускниками стали понад півтори тисячі вихованців, більшість яких нині добре знані у світі мистецтва не тільки на Сумщині, а й далеко за її межами. Тож кожен випускник складає екзамени вже в дорослому житті, підтверджуючи своє високе творче реноме у живописі, графіці, скульптурі тощо. Звісно, не всі стають професійними митцями, але любов до мистецтва залишається назавжди.

Історичний екскурс від Олексія Кузьменка

З Олексієм Дмитровичем знайомі ще з 1980-х. Уже тоді молодий талановитий графік працював з юними талантами, бо мав авторитет у відповідному середовищі, а в квітні 2004-го очолив провідний мистецький заклад обласного центру. Каже, що художня школа з'явилася не на порожньому місці, бо в Сумах ве-

Директор школи Олексій Кузьменко розвиток самовираження у своїх вихованців ставить на перше місце, бо без цього справжній художник неможливий

ликі мистецькі традиції. На початку 1913 року тут зішлись шляхи багатьох відомих художників. Різних за поглядами на мистецтво, належністю до тої чи іншої течії, обставинами, що привели до міста над Пселом, усіх їх об'єднувала спільна ідея: пропаганда мистецтва та мистецької освіти в місті.

Саме тоді на базі Другої жіночої гімназії запрацювала недільна школа малюнка та живопису, створення якої ініціював незабутній Никанор Оनाцький разом з місськими художниками Іваном Крапівіним та Миколою Євлампієвим.

А вже наступного року відбулася перша худож-

ня виставка, на якій експонували 200 творів живопису та графіки 19 учасників. Найбільше робіт — понад 50 — надав Никанор Онацький. У 1927-му за його сприяння при художньому музеї, який нині названо його ім'ям, відкрита художня студія, яка успішно продовжила мистецьку естафету, аби передати її далі.

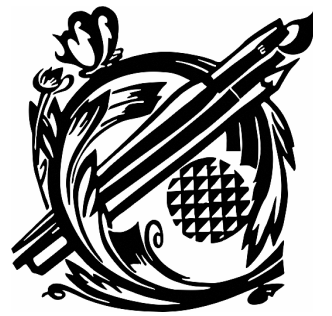
Суми — місто моє

Тепер у школі навчаються 475 учнів віком від 9 до 16 років, з якими проводять заняття 25 викладачів. Як каже директор, могло бути й більше, од-

нак усе залежить від фінансування. Утім, мистецтво сильне не кількістю, а якістю. Хоч і виокремлювати когось — вельми складне завдання, адже тут навчається гроно юних талантів, чиї імена знані далеко за межами міста і області. Цікаве спостереження: здебільшого це дівчатка, орієнтовно три чверті, решта — хлопці.

Якби взятися перелічувати конкурси, виставки, фестивалі, огляди тощо, в яких беруть участь юні вихованці, то не вистачило б і кількох аркушів. Адже щомісяця відбуваються ті чи ті заходи, до яких долучаються лисенківці. Між іншим, ім'я видатного укра-

їнського скульптора народного художника України академіка уродженця села Шпилівка на Сумщині Михайла Лисенка школі присвоєно 2006 року, і це висока честь для викладачів і вихованців закладу. Навчальний курс розраховано на чотири роки, після чого випускники отримують свідоцтво про початкову мистецьку освіту, ще два роки відведено для допрофесійної підготовки. А вже потім — навчання у вищих професійних навчальних закладах, з-поміж яких Львівська національна академія мистецтв, Українська академія друкарства, Київський

нерські зв'язки учні й викладачі підтримують із поляками. Сім років тому між Любліном та Сумами було підписано угоду про співпрацю, в межах якої своє місце займає й художня школа. У 2014-му заклад уклав власні угоди з Університетом Марії Склодовської-Кюрі та комплексом шкіл образотворчого мистецтва ім. Ц.К. Норвіда в Любліні. Завдяки цьому за останні роки майже 100 учнів і викладачів школи взяли участь у міжна-

За роки існування школи її випускниками стали понад півтори тисячі вихованців, більшість яких нині добре знані у світі мистецтва не тільки на Сумщині, а й далеко за її межами.

національний університет будівництва та архітектури, Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури та інші престижні вищі. І не тільки вітчизняні, а й закордонні. Зокрема польські університети — технологічний ім. Казимира Пуласького в Радомі та Марії Склодовської-Кюрі в Любліні.

І хоч би де навчалися, ніколи не забувають рідних Сум, адже ось уже стільки літ шкільний лозунг «Суми — місто моє». І саме на берегах Псла, що протікає зовсім поряд, в інших мальовничих місцях обласного центру проходять пленери, практичні заняття, під час яких юні митці бачать і оцінюють красу й неповторність мальовничих куточків.

Польський вектор творчої співпраці

Маючи колег у багатьох країнах, найтісніші парт-

родних пленерах і творчих обмінах, цінність такої користі яких важко оцінити. У підсумку — чіткі перспективи для продовження навчання сумчан у польських навчальних закладах. У сумській школі вже мають власну «любліняну» — окремий цикл робіт, що становлять основу відповідної тематичної виставки.

Ось так, проводячи екскурсію минулим і сьогоденням школи, її директор з учнями повідав багато цікавих і повчальних історій. І хоч творчість завжди залишається, ніяк не обійтися без буденних господарських справ, які також багато важать у роботі. Тож як не порадіти за колектив і його директора, які нещодавно виграли грант на 150 тисяч гривень? За них у квітні розпочнуть поточний ремонт приміщення. Тут жартوما перефразують відомий вислів: мистецтво потребує не жертв, а насамперед грошей.

Жодного бібліотекаря скорочувати не планують

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА. У департаменті освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради пошквалено: тут готуються здивувати не тільки Черкащину, а й усю Україну. Як пояснив директор департаменту Сергій Воронов, штатні працівники разом з активом розгорнули підготовку до масштабних культурницьких заходів, які відбудуться цього року. Оскільки акції планують велелюдні, вони потребують неабияких зусиль і самовіддачі.

— Поряд із традиційними заходами, як Шевченківські читання, Великодні святкування, — розповів Сергій Павлович, — маємо на меті підняти на новий рівень усю культурно-освітню роботу, додавши їй імпульсу масовості, залучення та-

лановитих людей, використати нові форми, зокрема інсталяції, вернісажі, дискусії. Наприклад, до відзначення започаткованого в Черкасах Дня матері готуються у всіх навчальних закладах обласного центру. Хочемо провести його з особливою теплою, кожен заклад готує цікавинку. Під час підготовки до свята виникла ідея створити мурал, присвячений матерям. Щоб обрати найкращий його макет, започаткували конкурс, створили мистецьку раду.

З огляду на те що цього року в Токіо мають відбутися Олімпійські ігри, в Черкасах, окрім підтримки спортивних шкіл, де навчаються 3200 дітей, планують провести «Дворові олімпійські ігри», які завершаться великим цікавим святом. Уже триває підготовка до змагань з багатьох видів спорту. А для

професійних спортсменів передбачено місцеву нагороду: якщо в Черкаси хтось привезе з Токіо олімпійське золото, отримає мільйон гривень.

Цього року зазнає серйозної трансформації й уся міська бібліотечна система. Для відвідувачів бібліотек уже впроваджують електронний читацький квиток. Для цього закупили валідатори та комп'ютери. Айтишники завершують роботу над програмним продуктом для цього проекту. Новітня система діятиме через смартфон, у якому буде електронний читацький квиток.

Ще один варіант — пластикова картка. Бібліотекар, розпізнавши за допомогою сканера профіль користувача, на екрані монітора побачить, які в читача вподобання, чи є не повернені книжки, і порекомендує потрібну літературу. Навіть їдучи у тролейбусі, можна побачити у смартфоні, в якій саме бібліотеці міста є потрібна книжка. Такого сучасного зручного для бібліотекаря й читача сервісу на рівні обласного центру в Україні ще немає.

Самі ж бібліотеки останні два роки вперше за часів незалежності оновлюють бібліотечні фонди. Торік придбали книжок на 200 тисяч гривень. Водночас списують із бібліотечних фондів радянську пропаганду. Незабаром деякі філії бібліотек планують переобладнати в сучасні хаби. Наприклад, дитяча бібліотека на вулиці Сумгайтській незабаром стане не тільки сімейною читальнею, а центром дозвілля та розвитку. Там з'являться різноманітні ігри, заплановано тематичні вечори, зустрічі з цікавими людьми.

Торік на цю тему в місті провели три публічні слухання з різними

верствами населення. Враховуючи пропозиції, які надходять, організатори культурно-освітньої роботи планують свої заходи.

Прикметно, що про закриття чи зміну профілю бібліотек у Черкасах не йдеться. Хоч ніде правди діти, є філії бібліотек, які занедбали, а на дверях повісили замки. Як зауважив Сергій Воронов, ці заклади відновлюватимуть, а якщо потрібно — оптимізуватимуть, аби кошти використовувати ефективно, з користю для організованого дозвілля і розвитку людей, зокрема молоді. Жодного працівника бібліотеки скорочувати не планують. Адже на них покладають великі надії, особливо тепер, в епоху комп'ютерних комунікацій, коли професійна спільнота бібліотекарів може зробити багато для виховання й освіченості молодого покоління.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

У пошуках таємниці толоки

ВРАЖЕННЯ. Саме в день прем'єри українського фільму «Толока» обмежили масові заходи і скасували кінопокази

Іванна КУРОВЕЦЬ
для «Урядового кур'єра»

Однак це не завадило ко-
респондентові «Урядо-
вого кур'єра» побувати на
допрем'єрному показі кар-
тини в кінотеатрі «Київська
Русь» і поспілкуватися з ре-
жисером фільму й акторами.

Ідею створення стрічки
режисер Михайло Ілленко
виношував понад 53 роки.
Вона з'явилася після роз-
мови з братом режисером
Юрієм Ілленком. «Колись
він, показавши на стару ха-
ту промовив: у ній зберегла-
ся велика таємниця україн-
ської незнищеної толоки.
Хоч би що траплялося, за-
вжди поряд були глиня, во-
да, очерет і... толока, яка
збиралася, щоб побудува-
ти біля зруйнованої хати но-
ву. Толока дає шанс і під час
спорудження будинку, і під
час будівництва України.
Важливо буди одним цілим,
єдиним організмом», — роз-
повів режисер.

Михайло Ілленко довго
шукав відображення толоки
в літературі, живописі, але й
так не знайшов. Сам сюжет
фільму, розказав режисер,
склався тоді, коли він прочи-
тав рядки балади Шевченка
«У тієї Катерини...» До-
повнили сюжет спогадами з
дитинства актора Івана Ми-
колайчука, а об'єднавчим
елементом стрічки стала ав-
торська версія української
народної пісні «Чорні очка,
як терен», яку режисер на-
звав «українською народною
Камасутрою».

Богдан Бенюк, який грає
у цій стрічці харизматично-
го Ломаку, пожартував: «Я
трохи на Михайла Гераси-
мовича образений, бо він
дає мені ролі, м'яко кажучи,
блажених людей. В одному
фільмі я грав чоловіка, яко-
му в голову вдарила блиска-
вка. У нього з'явився на го-
лові знак й він став мольфа-

ром, який допомагав людям.
У цьому фільмі я грав роль
чоловіка, що ловив блискав-
ку, та й ще й польову».

Ця блискавка відіграє чи-
малу роль у стрічці, пояс-
нює Михайло Ілленко. Вона
намагається підпалити ха-
ту то з одного боку, то з дру-
гого, а Катерина намагаєть-
ся позбутися її. Це дуже схо-
же на замкнене коло. Щойно
нам вдається позбутися ці-
єї блискавки, яка руйнує все
навкруги, тоді це коло можна
розірвати. Це один із симво-
лів, яких у «Толоці» чимало.

Фільм «Толока» — це
400-річна історія однієї хати,
де жила шевченкова Катерина
й чекала на свого брата, яко-
го мав визволити один із трьох
козаків. За угодою, той, хто
приведе брата, стане чолові-
ком красуні. Тільки одному ко-
закові вдалося виконати умову
й повернути брата додому, але
виявилося, що це був не брат, а
коханий Катерини.

На повернення додому
коханого Катерині довело-
ся чекати аж 400 років, не
старіючи і не втрачаючи на-
дії. За цей час перед її очи-
ма проходить чимало подій:
навала татар, Руїна, Пол-
тавська битва, царат, при-
хід більшовиків, Голодомор

1932—1933 років, Друга сві-
това війна, радянські часи,
війна в Афганістані, Чор-
нобиль і сьогодні. Кожна
з цих драм руйнувала Ка-
теринину хату, але її впер-
то всією толокою відбудову-
вали. Катерині довелося пе-
режити смерть дітей, траге-
дії сімей, але вона дочекала-
ся повернення коханого, хоч
уже німого.

Фільм «Толока» сповне-
ний символізму, режисерові
вдалося завдяки пісні «Чор-
ні очка, як терен» переходити
від однієї події до другої,
не перевантажуючи стріч-
ки. Чудові костюми, музика,

декорації й неймовірна гра
акторів, особливо Іванни Іл-
ленко в ролі Катерини й Бог-
дана Бенюка, актора друго-
го плану, створили непо-
вторну атмосферу фільму.

Після перегляду фільму
розумієш, наскільки силь-
ні і об'єднані українці. Але
тут виникає запитання: чо-
му вони дозволяють дово-
дити ситуацію до трагедії?
400-річна історія Катери-
ниної хати схематично зо-
бражує історію України, й
складається враження, що
нічого доброго в ній не було.
Єдине світле — це толока.
Але ж це зовсім не так!

На повернення додому коханого Катерині довелося чекати аж 400 років, не старіючи і не втрачаючи надії

Фільм «Толока» — це історія однієї хати

«Останній лицар гетьмана»

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

НОВІ КНИЖКИ. У видавни-
цтві «Український пріоритет» го-
тують до друку історичний роман
херсонської письменниці Оксани
Зененко «Останній лицар гетьма-

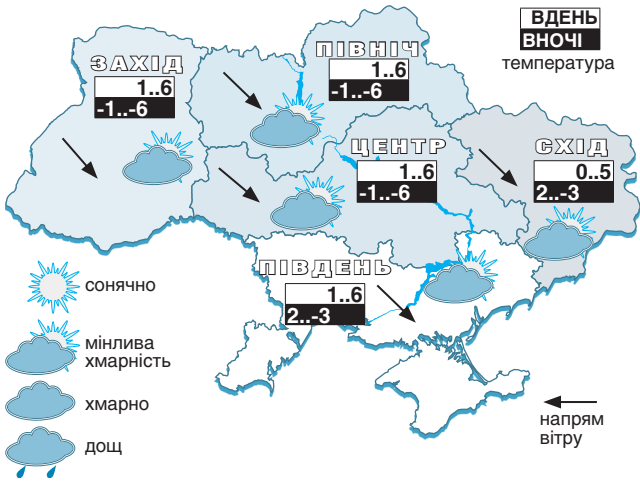
на». Авторка пропонує читачеві пе-
ренестися в доленосу епоху Геть-
манщини й ніби на власні очі поба-
чити бурхливі події визвольної ві-
йни гетьмана Петра Дорошенка.

Таємнича доба козацької
України з її славними воїнами й
загадковими лицарями-харак-

терниками завжди вражає. Раз-
ом з героями роману пережи-
ти дивовижне кохання й занури-
тися в бурхливі події минувшини,
відчутти смак перемог і дізнатися
причини гірких поразок. Усе це,
нібито залишаючись непоміче-
ним, відгукується в сьогоднішні.

Письменниця розмістила на
своєму сайті зображення об-
кладинки книжки на тлі геть-
манської резиденції в Чиги-
рині на Черкащині. На Замко-
вій горі в цьому місті відбува-
ється багато подій, описаних у
книжці.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ
НА 15 БЕРЕЗНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-1 -6	+1 +6	Черкаська	-1 -6	+1 +6
Житомирська	-1 -6	+1 +6	Кіровоградська	-1 -6	+1 +6
Чернігівська	-1 -6	0 +5	Полтавська	-1 -6	0 +5
Сумська	-1 -6	-2 +3	Дніпропетровська	+2 -3	+1 +6
Закарпатська	-1 -6	+5 +10	Одеська	+2 -3	+3 +8
Рівненська	-1 -6	+1 +6	Миколаївська	+2 -3	+1 +6
Львівська	-1 -6	+1 +6	Херсонська	+2 -3	+1 +6
Івано-Франківська	-1 -6	+1 +6	Запорізька	+2 -3	+1 +6
Волинська	-1 -6	+1 +6	Харківська	+2 -3	-2 +3
Хмельницька	-1 -6	+1 +6	Донецька	+2 -3	+1 +6
Чернівецька	-1 -6	+1 +6	Луганська	+2 -3	0 +5
Тернопільська	-1 -6	+1 +6	Крим	0 +5	+4 +9
Вінницька	-1 -6	+1 +6	Київ	-2 -4	+3 +5

Укргідрометцентр

А у Рівному —
електронні щоденники

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

НОВУ-ХАУ. У Рівненській ЗОШ №2, яка бере участь у всеукраїн-
ському пілотному проєкті електронного обліку успішності, запра-
цювали електронні журнали та щоденники. Ця програма для шко-
ли цілком безплатна. Тепер батьки можуть бачити не лише оцінки
дітей у режимі онлайн, а й відстежувати їхню присутність на уро-
ках. Їм надіслали код, за яким можна увійти в систему OSHKOLA,
батьки зареєструвалися там і встановили відповідні додатки на те-
лефони. Для них тепер доступні розклад уроків, номери кабінетів,
прізвище кожного вчителя, рейтинг дитини. Звісно, лише тим, хто
дав згоду на участь у проєкті. А це, до речі, зробили не всі. Але мо-
жуть долучитися до нього пізніше.

Адміністратор програми «Онлайн-школа» шкільний учитель ін-
форматики Микола Парфенюк каже: «Учні, особливо старшоклас-
ники, стривожені, адже батьки про них тепер знають усе. Але ма-
ми й тати цілком задоволені. До речі, щось стерти в електронно-
му журналі не вийде. Але є змога перескласти матеріал упродовж
восьми днів, і тоді вчитель виправить оцінку».

Якщо бажання долучитися до проєкту виявлять інші школи,
управління освіти міськвиконкому посприє їм у цьому.

У Карпатах «Веселка»
витанцювала гран-прі

Олександр ВЕРТИЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ЗНАЙ НАШИХ! Творчі перемоги здобули юні вихованці хоре-
ографічного колективу Косівщинської дитячої школи мистецтв
Сумського району на всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Зірки
Карпат», що відбувся в Івано-Франківську. За інформацією управ-
ління культури Сумської ОДА, митці привезли гран-прі за майстер-
не виконання сценки «Веселкове розмаїття» та «На гуляння». Во-
ни також здобули перемогу в номінації «народна хореографія», в
якій виступали Діана Сова, Андрій Цибуняк та Сергій Мусієнко.

Так мистецький заклад у Косівщині підтвердив своє високе
творче реноме, адже на рахунок його вихованців багато перемог
на різних рівнях, зокрема міжнародному.